

1. Ukeketaji wa wanawake/ukataji

1.1 Utangulizi

Ukeketaji wa wanawake/ukataji (FGM/C)¹ ni kitendo cha utamaduni kinachohusu "Kuondolewa kwa sehemu ndogo au jumla ya sehemu ya nje ya siri au majeraha mengine katika sehemu za siri za kike kwa sababu za kitamaduni au sababu zisizo za kimatibabu."² Shirika la Afya duniani (WHO) limeweka viwango vinne vya aina za ukeketaji kulingana na kiwango cha ukataji.

Ufafanuzi wa aina ya ukeketaji kulingana na

Aina ya kwanza: Kuondolewa kwa sehemu au jumla kwa kinembe na/au zunga (Kimombo: clitoridectomy).

Aina ya pili: Kuondolewa kwa sehemu au jumla kwa kukata kinembe au midomo ya ndani ya uke na au bila kukata midomo ya nje ya uke (Kimombo: excision).

Aina ya tatu: Kupunguza au kufanya kuwa nyembamba kwa ufunguzi au kinywa cha sehemu ya uzazi/uke kwa kuunda kifuniko kutumia midomo ya ndani ya uke na au midomo ya nje ya uke bila kukata kinembe. (Kimombo: infibulation)

Aina ya nne: Taratibu nyingine zote zenye madhara kwa sehemu ya uzazi/uke kwa sababu zisizo za kimatibabu kwa mfano, kuchoma, kukata, kutoboa, kuparura na kuondoa sehemu kwa njia ya kuchoma.

Chanzo: Shirika la Afya duniani (WHO)

Ukeketaji/Ukataji unaendana na hatari kwa afya na madhara yake kwa muda mfupi, ikiwa ni pamoja na maumivu, kutokwa na damu, na hatari ya maambukizi kama matokeo ya utaratibu huo. Ukeketaji wa wanawake/Ukataji pia unahusishwa na madhara ya muda mrefu ambayo ni pamoja na maumivu sugu, maambukizi, kupungua kwa starehe ya ngono na madhara ya kisaikolojia na kuongezeka kwa hatari na matatizo wakati wa kujifungua. Shirika la Afya duniani – (WHO), mwaka wa 2008.³

1.2 Muktaba wa Nchi

Utafiti wa Afya na idadi ya watu Nchini Tanzania ya mwaka wa 2010 (DHS) uligundua kuwa, nchini Tanzania, asilimia 14.6 ya wanawake wa umri wa miaka 15 hadi 49 walikuwa wamekeketwa. Asilimia 84 ya wanawake wa Tanzania na asilimia 79 ya wanaume wa Tanzania wanaamini kwamba ukeketaji unafaa Kusitishwa katika jamii ambamo unatekelezwa (Shirika la Unicef, Mwaka wa 2011).⁴

Tangu kutolewa kwa sheria ya makosa ya kujamiina nchini Tanzania, (Mwaka wa 1998), Ukeketaji wa wanawake/ukataji umeharamishwa nchini Tanzania. Idadi ya jamii walitoka taarifa kwamba kauli ya wanasiasa maalum kulaani ukeketaji/Ukataji kumesababisha kuwepo kwa hofu ya kufunguliwa mashtaka kwa watendaji wake. Jambo hili limesababisha vitendo vya ukeketaji/Ukataji kuendeshwa kwa siri, kuweka vijana wanawake katika hatari kubwa zaidi ya matatizo. Hata hivyo, upande wa mashtaka na utekelezaji umekuwa duni na matokeo yake ni kwamba tabia hii ingali inaendelea ndani ya sehemu ya jamii.

2. Maelezo ya Jumla ya utafiti

2.1 Mahali

Tearfund, Shirika la Kikristo, kimataifa lisilo la kiserikali, liliidhinisha utafiti katika jamii 22 vijijini katika wilaya tatu za Tanzania: Mara, Dodoma na Singida. Ueneaji wa ukeketaji/Ukataji katika wilaya hizi tatu ulionekana kuwa juu zaidi kuliko wastani wa kitaifa, ambao ni asilimia 14.6 ya wanawake.⁵ Katika mkoa wa Mara, asilimia 39.9 ya wanawake walikeketwa/Walikatwa, wakati takwimu ilikuwa asilimia 51 katika mikoa ya Singida na Dodoma.

2.2 Malengo

Madhumuni ya utafiti yalikuwa:

- Kuelewa kiwango cha sasa cha ukeketaji/na vichocheo muhimu nyuma ya tabia hii
- Kuchunguza miitikio ya sasa ya makanisa ya mtaa kwa ukeketaji/ukataji
- Kurekodi matarajio yoyote waliokuwa nayo jamii na waathirika wa ukeketaji/Ukataji kuhusu kanisa kushiriki katika suala hili.

Kielelezo cha 1. Wilaya zilizohusika katika Somo la utafiti

- 1 Ripoti hii inatumia neno ukeketaji wa wanawake/Ukataji ili kupunguza mahusisho hasi na unyanyapaa yanayohusiana na neno 'ukeketaji', ambalo linaweza kuzuia mchakato wa mabadiliko ya kijamii.
- 2 Ufafanuzi wa WHO mwaka wa, 2006
- 3 Shirika la Afya duniani [WHO] mwaka wa (2008) Kutokomeza ukeketaji wa wanawake: Kauli ya pamoja baina ya mashirika ya OCHR, UNAIDS, UNDP, UNECA, UNESCO, UNFPA, UNHCR, UNICEF, Unifem na WHO
- 4 Unicef (2011) *Ukatili dhidi ya watoto nchini Tanzania: Matokeo ya utafiti wa kitaifa, mwaka wa 2009*, Jamhuri ya Muungano wa Tanzania
- 5 Umri wa miaka kati ya 15 na 49

2.3 Washirika

Shirika la Tearfund, liliidhinisha shirika la 28 Too Many (Shirika ambalo linalenga kutokomeza Ukeketaji/ukataji katika mataifa ishirini na nane yanayotekeleza kitendo hiki) kufanya utafiti huu na washirika wa ndani wa Shirika la Tearfund. Washirika waliohusika walikuwa: Baraza la kikristo la Tanzania (CCT) Kanisa la African Inland Church Tanzania, (AICT) Dayosisi ya Mara Ukerewe, na mtandao wa kupambana na ukeketaji (AFNET).

Mshirika mkuu aliyehusika katika utafiti huu alikuwa CCT, ambayo ni asasi ya kiekumeni ikijumwisha makanisa mwanachama 14 na wanachama kumi wa kujiunga. Maono ya CCT ni moja ya kukuza umoja wa Kikristo miongoni mwa makanisa wanachama. Mipango yake ni pamoja na: elimu, afya, mahusiano ya madhehebu, maendeleo ya wanawake, watoto na jinsia, amani na haki. Asasi ya CCT imekuwa ikifanya kazi kwa zaidi ya miaka kumi kuwaelimisha jamii kuhusu ukeketaji/ukataji na madhara yake.

3. Muhtasari wa matokeo

Hoja Muhimu

- Mfumo wa kisheria ulio kinyume na ukeketaji wa wanawake/Ukataji nchini Tanzania, kutoa nafasi kwa upande wa mashtaka na kupunguza kitendo hiki.
- Mashtaka ya ukeketaji/Ukataji ni ndogo, na juhudi za serikali kuingilia kati zimekuwa ndogo.
- Tangu kupitishwa kwa sheria kitendo hiki kinafanywa kwa wasichana wadogo (wakati mwingine watoto wachanga) na kwa siri, kwa hofu ya mashtaka.
- Wahusika wa jumuiya zinazotekeleza ukeketaji wa wanawake/Ukataji wote wanapatikana katika makanisa na jamii kwa ujumla.
- Viongozi wa jadi wana jukumu muhimu katika kuendeleza ukeketaji wa wanawake/Ukataji – kwani wao husimama kama ‘walinzi wa mila’.
- Shinikizo la kijamii kufanywa kukeketwa/Ukataji ni la juu, ikihusishwa na fursa ya ndoa, shinikizo rika na faida za kiuchumi kwa watendaji wa sherehe za kukata.

Wakati wa utafiti huu, washiriki waliulizwa kukadiriya Kiwango cha Ueneaji wa ukeketaji/ukataji katika umri mbalimbali ambapo ukeketaji ulifanyika na aina ya ukeketaji/ukataji yenye umaarufu zaidi/ndani ya jamii zao. Makadirio haya pia yaliliganishwa na Utafiti wa Idadi ya Watu na Afya nchini Tanzania (DHS) mwaka 2010.

Katika Mkoa wa Mara (Makabila maarufu yakiwa ya Wajulua na Wakurya):

- Maenezi: Jumuiya ya makadirio ya jumuiya umetofautiana kutoka asilimia kumi (kabala la Julua, wilaya ya Rorya) kwa asilimia 99 (kabala la Wakurya, wilaya ya Tarime na mtandao wa zilitofautiana sana kutoka viwango vya DHS 2010 (39.9 asilimia wanawake).
- Umri wa utendaji: Makadirio yalikuwa tofauti baina ya jumuiya. Mengi zaidi yakikadiriya kati ya miaka nane na kumi, na miaka kati ya 11 na 16 kulingana na jumuiya.
- Aina ya ukeketaji/ukataji iliyo na ummarufu zaidi ni aina ya Pili.

Katika Mikoa ya Singida na Dodoma (Makabila maarufu yakiwa ya Wanyaturu na Wagogo):

- Maenezi: Makadirio baina ya jumuiya yalikuwa asilimia 54–57 wanawake (Wanyaturu) na 60 hadi 70 asilimia ya wanawake (Wagogo) walikeketwa/walikatwa. Haya yalikuwa mapana katika kutunza na matokeo ya DHS, 2010 asilimia ya Wanawake wa Gogo, (Wanyaturu) na 63.8 per cent Wanawake wa

Gogo, (Gogo). Jamii inakadiriya kwamba, kihistoria, kiwango cha ushamiri ilikuwa asilimia 100 ndani ya jamii za Gogo

- Umri wa utendaji: Inakadiriwa kuwa kati ya umri wa miaka 8 na 13 (Kabala la Wanyaturu) na kati ya miaka 5 na 7 au 10 na miaka 12 ikitegemea na jamii (kabala la Wagogo). Hata hivyo, kwa kuongezeka, ukeketaji/ukataji umekuwa ukitekelezwa kwa watoto wachanga katika eneo hili.
- Aina ya ukeketaji/ukataji iliyo maarufu zaidi: Aina zote mbili, aina ya Kwanza na aina ya pili zilitekelezwa na kabala la wanyaturu na aina ya pili ilikuwa maarufu zaidi miongoni mwa kabala la Wagogo.

3.1 Vichocho Muhimu

Vichocho vya ukeketaji/Ukataji vilitofautiana kati ya jamii mbalimbali, lakini mada muhimu zilibuka katika majadiliano na wanajamii. vichocho hivyo vilionekana kuwa sehemu muhimu ya miitikio yoyote ya ukeketaji/ukataji nchini Tanzania.

Maandalizi kwa ajili ya ndoa na/au kujifungua

- ‘Wanawake ambao hawajakatwa’ wanafaa kukatwa ili ‘kuwa mwanamke kamili’
- Ukeketaji/Ukataji ni alama ya mpito kutoka utoto hadi utu uzima

Kupunguza ukahaba/uasherati

- Kudhibiti hamu ya ngono ili kuzuia ukahaba/wapenzi

Imani na tabia za jadi

- Ukeketaji/ukataji ni kama sadaka ya damu ili kutuliza mababu (Mizumi)
- “Wanawake ambao hawajakatiliwa” wanaonekana kama “laana” na matokeo yake ni kutengwa na kunyanyapaliwa

Kanuni za kijamii na mashinikizo ya kijamii

- Shinikizo la kufanywa ukeketaji/Ukataji huletwa na viongozi wa jadi, wazazi, jamii kwa ujumla na hata rika
- Baadhi ya wasichana huamua kujikata wenyewe katika kukabiliana na shinikizo rika, iwapo wazazi wao wanapinga tabia hii

Chanzo cha mapato

- Ni “suala la Kibiashara” kwa ngariba (wapasha tohara) – wazee wa jadi na wanajamii ambao wanashiriki katika sherehe za ukeketaji/Ukataji kufaidika kifedha kutoka ukeketaji/Ukataji
- Gharama ya kukata (hulipwa kwa mangariba, pamoja na sehemu ya wazee wa jadi wa jadi) Malipo ni kati ya 5,000 Tsh (shilingi za Kitanzania – takriban dola za marekani 2 au 3) hadi takriban shilingi 10,000 pesa za Tanzania (takriban dola 4 au dola 6)

Uhusiano na tohara kwa wanaume

- Wasichana hutafuta kukubalika na jamii na mpito kutoka utotoni hadi utu uzima kama vijana wa kiume

Lawalawa

- Jamii katika mikoa ya Singida na Dodoma waliripoti kwamba ukeketaji/Ukataji unaaminika kutibu ugonjwa wa sehemu za uzazi uke (na ume), ambao

Wanawake wa Gogo karibu na Dodoma, katika jumuiya ambayo imeshuhudia kupungua kwa tohara ya wanawake/Ukataji.

unadhaniwa kuwa adhabu kutoka kwa miungu ya mitaa. Hii, hata hivyo, umeonekana kuwa maambukizi ya uke na njia ya mkojo ambayo yanaweza kutibika kwa dawa za kisasa.

3.2 Miitikio ya sasa ya kanisa

Utafiti huu ulinua kurekodi shughuli za kanisa za sasa katika kukabiliana na ukeketaji/ukataji, na vile vile kuchunguza uwezo wa makanisa ya mtaa kujenga zaidi miitikio endelevu ya kukabiliana na ukeketaji/ukataji. Hii inahusisha kumbukumbu za jamii na matarajio ya manusura ya jinsi kanisa linaweza kufanya kazi za kukomesha ukeketaji/ukataji.

Mkoa wa Mara

Makanisa katika mkoa wa Mara wamepitisha mifumo chanya kwa kupambana na ukeketaji/ukataji. Makanisa yanafanya kazi ya kuhamasisha wanachama na jamii juu ya athari na madhara ya ukeketaji/ukataji na kushirikisha viongozi wa jadi ndani ya mazungumzo hayo.

CCT imeshirikiana na shirika la misaada la kanisa la Norwegian kwa zaidi ya miaka kumi (Katika wilaya ya Tarime) kuratibu kampeni za utetezi, na kuwaelimisha wanajamii na viongozi wa jadi kuhusu ukeketaji/ukataji na matokeo yake. CCT pia imefanya kazi ya kusambaza vifaa vya utetezi kwa makanisa na shule, na jumla ya vijana wadogo 332 kushiriki katika shughuli za utetezi shuleni hadi sasa. Hii imesababisha maarifa bora na uelewa wa ukeketaji/ukataji na matokeo yake. Kupitia kwa kanisa la mtaa, CCT imehamasisha zaidi ya watoto 700 kuhusiana na Ukeketaji/ukataji hadi sasa. Katika mwaka 2012, jumla ya wasichana 336 walitafuta hifadhi katika nyumba wachungaji ili kuepuka msimu wa ukataji, Desemba hili linawakilisha ongezeko katika idadi ya wale wanaotafuta hifadhi ikilinganishwa na miaka ya nyuma.

Baraza la Kikristo nchini Tanzania linaamini kwamba kanisa la mtaa linaweza kuwa na nguvu ya msukumo kwa ajili ya mabadiliko kuhusu suala la ukeketaji/ukataji katika jamii.

Baadhi ya makanisa wametoa maeneo ya hifadhi kwa wasichana ambao wanakimbia ukeketaji/ukataji na walio katika hatari ya kuvurugwa kama matokeo. Makanisa mengine wameanzisha ibada mbadala za mpito kwa wasichana wadogo ambao wanataka kuepuka ukeketaji/ukataji lakini ambao bado wanataka kushiriki katika hafla ya iliyo na mwanzo wa utu uzima. Mafanikio yaliripotiwa kwa njia hizi, hata hivyo, baadhi ya mipango yalikumbana na upinzani kutoka kwa jamii. Baadhi ya mipango ilionekana kuwa na usio sehemu ya mwiitikio pana wa uratibu.

Maeneo ya Singida na Dodoma

Makanisa ya mtaa yalikuwa ni mojawapo ya idadi ya wahusika wa jamii wanaoendeleza kazi ya kutokomeza ukeketaji/ukataji kumekuwa na zaidi ya serikali na hatua za mitaa NGO katika mikoa hii zaidi ya mkoa wa Mara, hasa mitandao ya kupambana na ukeketaji/ukataji (AFNET).

Kanisa limefanya kazi ya kuongeza ufahamu, mara nyingi kwa njia ya kushughulikia suala la ukeketaji/ukataji katika mahubiri kwa kufanya kazi na ushirikiano na shirika AFNET, makanisa yatakuwa mwenyeji wa vikao vya habari yatakayowezeshwa na mtu kutoka AFNET kujadili kwa undani zaidi athari na madhara ya ukeketaji na/ukataji.

Idadi ya makanisa yamefanya kazi ya kujumuisha ukeketaji/ukataji katika kazi zao za kupambana na maambukizi ya Virusi vya ukimwi (VUV). Shirika la AFNET limetoa mwongozo wa mafunzo jumuishi ambao umekuwa ukitumiwa na makanisa; hii imesababisha wanawake wenye VUV na/au fistula kujitokeza kwa matibabu.

Dayosisi ya Anglikana ya Tanganyika imewezesha mafunzo ya makundi mbalimbali ya kijamii juu ya madhara ya ukeketaji/ukataji na masuala yanayohusiana (pamoja na VUV). Kama sehemu ya hatua hii, wamejumuisha mafunzo kwa ajili ya ujasiriamali wa mangariba wa zamani (wapasha tohara) kuwasaidia kutafuta vyanzo mbadala vya mapato.

Hatimiliki: © Too Many

Vifaa vya kazi zilivyotolewa na mangariba wa zamani (wapasha tohara).

3.3 Changamoto

Makanisa mengi ya mitaa kiitikadi ni kinyume na ukeketaji/ukataji na tayari wako katika juhudi za kuchukua msimamo dhidi yake, kwa kutoa changamoto kwa tabia za jadi na za kitamaduni katika jamii zao. Katika baadhi ya jumuiya, washiriki wa kanisa waliulizwa kuondoka kanisani kwa sababu ya kushiriki kwao katika ukeketaji/ukataji jambo ambalo yamesababisha vurugu.

Hata hivyo, hii imekuwa na madhara makubwa kwa kanisa baadhi ya mambo Mahudhuri ya chini, makanisa madogo, na uadui kuelekezwa dhidi ya kanisa yalionekana kwa kawaida Kanisa moja kasisi wa kanisa moja alieleza kwamba yeye aliwahi kuendesha semina katika shule z amsingi katika siku za nyuma, kuhusu ukeketaji/ukataji lakini alisitisha kufanya hivyo, kwa sababu alikuwa na akikabiliwa na upinzani kutoka ndani ya jamii.

Mchungaji mmoja alieleza kuwa katika baadhi ya maeneo kanisa tu ndio asasi ya kipekee katika jamii inayochukua hatua dhidi ya ukeketaji/ukataji. Kutokana na haya, kanisa linakabiliwa na uadui na upinzani kwa mabadiliko.

4. Mapendekezo muhimu kwa makanisa

4.1 Uwezo wa kanisa

Waathirika wa ukeketaji/ukataji na wale ambao wanaamini kuwa kitendo hiki lazima kitokomezwe waliona ni muhimu kwa makanisa kuwa sehemu muhimu katika kukabiliana na ukeketaji wa wanawake/ukataji katika nchi ya Tanzania.

Utafiti wa msingi (Shirika la CCT mwaka wa , 2010) ulionyesha kwamba watu katika mkoa wa Mara walipokea elimu kutoka vyanzo mbalimbali: asilimia 54 kutoka kwa viongozi wa dini, asilimia 30 kwa vyombo vya habari, asilimia nane kutoka kwa NGOs/mashirika ya kijamii (CBOs) na asilimia sita kutoka kwa viongozi wa serikali/viongozi wa kisiasa.

Kanisa ni sehemu muhimu katika jamii yake, kwa sasa katika maeneo ya mijini na vijijini. Kanisa la mtaa lipo katika hali nzuri ya kuongeza kazi ya sasa na kuona mwisho wa ukeketaji wa wanawake/ukataji kupitia ushawishi na heshima iliyo nayo katika jamii.

Kujihusisha kwa viongozi wa dini ni muhimu ili kushirikisha jamii nzima kuhusu suala la ukeketaji wa wanawake/ukataji na madhara yake.

Ilisemekana kwamba serikali huzungumza shingo upande kuhusu ukeketaji/ukataji na haichukui msimamo imara kumaliza kitendo hiki. Pia ilisemekana kuwa 'Kanisa inahitaji kuchukua uongozi katika kuonyesha huruma'. Katika jamii nyingine, kiongozi alitoa maoni kuwa, 'kanisa ni sehemu ya haki ya kwanza, kwa kuwa mtu anaweza kupima mila kujua ni nini linalo au lisilo kukubalika na Mungu.'

4.2 Mapendekezo kwa ajili ya hatua

Mapendekezo yafuatayo yametolewa kusaidia kujenga miitikio pana ya kukomesha ukeketaji/Ukataji katika nchi ya Tanzania:

Kuongeza uelewa na kutoa ujumbe kwa kuwezesha vikao vya majadiliano vinavyoendeshwa na jamii kuhusu:

- Madhara hatari ya ukeketaji/ukataji
- Masuala ya afya kuhusiana na ukeketaji/ukataji (ikiwa ni pamoja na kuondoa imani potofu kama vile lalawala)
- Sheria za kupambana na ukeketaji nchini Tanzania (ikiwa ni pamoja na ufahamu na taarifa)

Kuandaliwa kwa majadiliano kwa kuhusisha wanajamii mbali mbali zikiwemo shule, wanakanisa Shule za Jumapili, vikundi vya vijana, mahubiri na mikutano ya kijamii.

Kujenga ibada mbadala za mpigo

- Kuwezesha uundaji wa ibada mbadala za mpito kwa wasichana kwa kuhusisha jamii
- Kuvunja uhusiano kati ya ukeketaji/ukataji na tohara kwa wanaume kwa kuhamasisha tohara kwa wanaume kufanyika katika hospitali
- Kutoa motisha na sherehe mbadala za mpito kwa wasichana wakikataa ukeketaji/ukataji

Kuwa nafasi 'salama'

- Kuwezesha nafasi 'salama' ya majadiliano kwa ajili ya wanajamii kujadili masuala kwa uwazi kuhusiana na ukeketaji/ukataji kwa njia zisizo za kuhukumu
- Kutoa maeneo ya hifadhi kwa wanawake vijana ambao wanakabiliwa na shinikizo la kukatwa na jamii zao

Kusaidia ubunifu wa vyanzo mbadala vya mapato kwa ngariba

- Kuwezesha shughuli za ujasiriamali na msaada wa maendeleo ya kibiashara kwa kwa mangariba (wapasha tohara wa jadi) walio tayari kuacha kazi ya ukeketaji/ukataji

Kutoa Changamoto kwa mila na tamaduni hatari

Kuhakikisha washikadau wengine wenyeji wanashiriki kikamilifu katika makundi ya majadiliano:

- Wanaume, wanawake, wavulana na wasichana kutoka kwa jumuiya
- Viongozi wa jadi
- Viongozi wa jamii (ikiwa ni pamoja na walimu, madaktari na viongozi wa vijana)
- Kukuza maoni kati ya vijana, na wanajumuiya wengine, kuhusu nini kinamfanya mwanamke 'mke anayekubalika'.

Kuwezesha nafasi pana ya ushirikiano/kushirikiana

Kujihusisha na kuratibu ushirikiano kitaifa na mtaani kufikia:

- Mwitikio wa kitaifa wa kanisa ulioratibiwa
- Ushirikiano kati ya madhehebu baina ya Wakristo na Waislamu
- Mwitikio wa jamii (kushirikisha shule, makanisa, misikiti na viongozi wa jamii)

Kuwezesha utetezi/ushawishi madhubuti

- Kufanya marekebisha ya sheria Makosa ya Kujamii na Masharti Maalum Sheria ya mwaka wa 1998 ya kupiga marufuku ukeketaji/ukataji kwa wanawake walio zaidi ya miaka 18 na kuongeza faini kwa ukiukaji
- Kuhakikisha utekelezaji wa kutosha wa sheria na mashtaka
- Kuhakikisha kwamba usawa wa jinsia na uharamu wa ukeketaji/ukataji yameshughulikiwa ipasavyo katika katiba mpya yoyote (katika mchakato wa sasa wa mageuzi ya katiba)
- Kuimarisha uwezo wa kitaifa kwa ajili ya kuboresha ubora wa mifumo ya utoaji wa afya na kiwango cha elimu kwa wanawake na wasichana (Shirika la UNFPA mwaka wa, 2007)
- Kuimarisha Mpango wa Kitaifa wa Utekelezaji juu ya Utokomezaji wa ukeketaji/ukataji

5. Hatua zijazo

Shirika la Tearfund litawashirikisha wadau mbalimbali nchini Tanzania matokeo ya utafiti huu, ikiwa ni pamoja na viongozi wa kanisa, maafisa wa serikali na mashirika mengine yaliyo na nia ya kukomesha ukeketaji/ukataji.

Mandhali-maalumu ya mpango wa utekelezaji kwa ajili ya mwitikio wa kanisa wa kutokomeza ukeketaji/ukataji utabuniwa kwa pamoja na makundi ya imani, kutumia uzoefu wao na uhodari kama msingi. Inatumainiwa kwamba viongozi wa kanisa wataonyesha dhamira yao ya kuzungumza na kuhamasisha jamii zao kwa kuyapa kipaumbele mahitaji yaliyobainishwa na waathirika na wanajamii. Waathirika watakuwa na jukumu muhimu katika kuchangiza mwitikio huu.

Ili kuona Tanzania huru bila ukeketaji/ukataji Kanisa ni lazima lichukue jukumu kuu katika kufanya kazi pamoja na jamii ili kuchambua kwa kina athari na matokeo ya tabia za kitamaduni, na kupambanua vipengele vya kuhifadhi na vile vya kuacha. Shirika la Tearfund linanua kujenga mifano ya utendaji bora katika jamii lengwa inayoweza kutumiwa na wengine katika jumuiya na nchi zinazoshiriki katika utekelezaji wa ukeketaji/ukataji.

www.tearfund.org

100 Church Road, Teddington,
TW11 8QE, United Kingdom

Tel: +44 (0)20 8977 9144

Nambari za 265464 (Uingereza na Wales)

Nambari ya usajili SC037624 (Nchini Scotland)

© Tearfund 2013

Shirika la Tearfund lingependa kutambua watu wafuatao ambao walishiriki katika utafiti huu:

Washirika

Baraza la Kikristo la Tanzania (CCT)
Mary Shuma, Afisa wa mipango ya Maendeleo ya Wanawake, Watoto na Jinsia
Barua pepe: wdg@cct-tz.org

Kanisa la Africa Inland la Tanzania (AICT), Dayosisi ya Mara Ukerewe
Peter Ngwili, Mratibu wa Mpango wa Maendeleo
Barua pepe: ngwilip@yahoo.com

AFNET (Mtandao wa kupambana na ukeketaji)
Mbiki Mumba, Naibu Mkurugenzi
Barua pepe: mbikimumba@yahoo.com

Watafiti

Johanna Waritay na Dr Ann-Marie Wilson kutoka kwa shirika la **28 Too Many**
Barua pepe: annmarie@28toomany.org

Ripoti kamili ya utafiti huu inaweza kupatikana katika kiungo:

Justin Nyamoga, Mwakilishi wa nchi, Shirika la Tearfund
Barua pepe: justin.nyamoga@tearfund.org

Kimeandikwa na: Shannon Thomson na Sarah Reilly
Kimehaririwa na: Veena O'Sullivan

